

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ
КАМІТЭТАУ БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА
ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

ГАЗЕТА УЗНАГОРДЖАНА
ГАНАРОВАЙ ГРАМАТАЙ
ВЯРХОУНАГА САВЕТА
БССР

1986
9
СТУДЗЕНЯ
ЧАЦВЕР
№ 1 (1487)

ВЫДАЕЦЦА З 1922 ГОДА

XXVII з'езду КПСС — дастойную сустрэчу!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ТЭЛТАЙП

УЧОРА • СЕЊНЯ • ЗАЙТРА

ДЗЕНЬ САЛІДАРНАСЦІ

з народамі Аравійскага паўвострава і Аравійскага заліва адзначылі прадстаўнікі гэтых і іншых арабскіх краін, іх савецкія сябры, якія сабраліся на ўніверсітэцкім вечары. Арганізаваная выстаўка расказала аб славуцасях краін Аравійскага паўвострава.

Палітычныя плакаты красамоўна сведчылі аб барацьбе, якую вядуць арабскія народы за сваю незалежнасць, супраць міжнароднага імперыялізму.

Студэнты пазнаёмілі гасцей са сваім нацыянальным мастацтвам.

С. ШАПРАН,
студэнт філалагічнага факультэта.

«МЫ — ЛЮДЗІ МІРУ!»

— пад такой назвай адбыўся традыцыйны ўрок паэзіі падрыхтоўчага факультэта для замежных студэнтаў. Вёў урок выкладчык Л. П. Барабанаў. Студэнты Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі — прадстаўнікі розных дзяржаў гаварылі пра мір, гаварылі аб ім мовай паэзіі.

Нельга супыніць рух народаў да міру, прагрэсу. Аб гэтым сведчыць барацьба за свабоду і незалежнасць, супраць імперыялізму і рэакцыі.

У заключэнне ўрока студэнты і выкладчыкі прагледзелі дакументальную стужку «Званы Грэнады».

Л. ВАУЧОК,
выкладчык падрыхтоўчага факультэта замежных студэнтаў.

КОНКУРС

на лепшую распрацоўку макета-ўстаноўкі для першамайскай дэманстрацыі калектыву аб'яўляюць партком і рэктарат універсітэта. Сёлетні Першмай — юбілейны — соты з пачатку святкавання салідарнасці працоўных усіх краін свету.

Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца ўсе жадаючыя: студэнты і супрацоўнікі. Пераможцаў чакаюць узнагароды. Прапановы падаваць у партком універсітэта да 1 сакавіка 1986 года.

С. ГОГАЛЬ.

НА РЕКТАРАЦЕ

былі разгледжаны дзейнасць аспірантуры і вынікі размеркавання маладых спецыялістаў у 1985 годзе.

Н. ЯКУШАВА.

САВЕТ

універсітэта абмеркаваў план навукова-даследчай работы на 1986—1990 гады.

А. ВІХРОВА.

СЕСІЯ

Выдатных ведаў!

СЕСІЯ... Шмат сэнсу ўкладваецца ў гэта слова. Цішыня экзаменацыйных аўдыторый, усмешкі, радасць, шэпт, шлох канспектаў і міні-канспектаў — шпаргалак... І, зразумела, слёзы, як вынік якіх-небудзь недапрацовак ў семестры.

Аксана Шалатоніна на экзамене па англійскай мове атры-

мала «выдатна». Яе сяброўкі, студэнткі IV курса ММФ, не былі здзіўлены. Аксана сур'ёзна падыходзіць да вучобы, і таму ў залікоўцы яе толькі добрыя адзнакі.

Цішыня ў аўдыторыі...

Выкладчыкі кафедры англійскай мовы прыродазнаўчых факультэтаў Тамара Мікалаеўна Вішнякова і Вікторыя Уладзіміраўна Нікіціна задаволены першымі адказамі. Але экзамен наперадзе. Таму падводзіць вынікі яшчэ рана.

Пажадаем жа ўсім поспехаў у сесіі, і каб адзнакі прыносілі толькі радасць.

Усходні календар сведчыць, што прыйшоўшы да нас год будзе багаты на нечаканасці. Спадзяёмся, што яны для ўсіх нас будуць толькі прыемнымі. І ў вучобе таксама.

Тэкст і фота А. ВАЛОШЫНА.

СТУДЭНТ І НАВУКА

ленні ўдзельнікаў характарызаваўся глыбокім веданнем марксісцка-ленінскай філасофіі, сур'ёзнай падрыхтоўкай кожнага даклада.

Найбольшую цікавасць у слухачоў выклікалі даклады студэнтаў IV курса філасофскага аддзялення Р. Бачко «Роля светапогляду ў навуковым пазнанні», Міхала Лошцяка (ЧССР) «Сацыяльная дэтэрмінацыя працэсу функцыянавання філасофскіх канцэпцый чалавека» (навуковы кіраўнік прафесар В. С. Сцёплін) і Міраславы Кубышавай (ЧССР) «Сацыяльная дэтэрмінацыя філасофскіх канцэпцый чалавека» (навуковы кіраўнік дацэнт Я. В. Петушкова).

— Такія канферэнцыі вельмі карысныя, — гавораць іх арганізатары і шматлікія ўдзельнікі. — Яны дазваляюць падагульніць свае веды па той ці іншай праблеме, выказаць сваё меркаванне.

Па выніках конкурсу 29 работ прадстаўлены да ўзнагароджання граматамі савета НДРС. Лепшыя даклады студэнтаў рэкамендаваны для ўдзелу ў рэспубліканскім туры конкурсу.

А. ЯСКЕВІЧ,
адказны за навукова-даследчую работу на кафедры марксісцка-ленінскай філасофіі гуманітарных факультэтаў.

ДНІ КАФЕДРАЎ

Кантакт? Ёсць кантакт!

СТАНОВІЦЦА добрай традыцыяй на факультэце журналістыкі праводзіць дні кафедры ў інтэрнаце № 2. У лістападзе гасцямі студэнтаў была кафедра стылістыкі і літаратурнага рэдагавання. Нядаўна да студэнтаў завітаў калектыву кафедры тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі. Выкладчыкі прынеслі вучэбныя дапаможнікі для кабінета журналістыкі, які арганізуе інтэрпраклуб «Планета».

Сустрэча прайшла ў ленінскім пакоі факультэта журналістыкі. Жадаючых прыняць у ёй удзел з'явілася больш, чым мог умясціць пакой. Дарэчы, хочацца выказаць папрок студгарадку, што ў інтэрнаце няма пра-

сторнага памяшкання і што гэта стварае цяжкасці ў правядзенні масавых мерапрыемстваў.

Адкрыты вечар прафесар Б. В. Стральцоў. Затым І. І. Беленькі расказаў студэнтам аб метадыцы самастойнай работы, ахарактарызаваў перададзеныя кафедры падручнікі. Аб перадумовах і гістарычным значэнні ўтварэння СССР гаварыў у сваім выступленні А. В. Балаш. На сустрэчу быў таксама запрошаны супрацоўнік БЕЛТА У. В. Шарпіла, які пазнаёміў з дзейнасцю Беларускага тэлеграфнага агенцтва.

САДУ АБДУЛАЙ,
студэнт факультэта журналістыкі.

З НАШАЙ ПОШТЫ

Месячнік кнігі

УПРАВЛЕННЕ кніжнага гандлю БССР арганізуе ў студзені месячнік па прапагандзе і распаўсюджанню навукова-тэхнічнай і вытворчай літаратуры. Ён прысвячаецца XXVII з'езду КПСС. Асабліва вялікая роля ў правядзенні месячніка належыць «Навукова-тэхнічнай кнізе» — буйнейшаму ў рэспубліцы спецыялізаванаму магазіну гэтага профілю.

Кваліфікаваныя прадаўцы-кансультанты «Навукова-тэхнічнай кнігі» будуць рады вас вітаць у магазіне ў новым годзе. Яны ўпэўнены, што, наведаўшы яго аднойчы, вы прыйдзеце зноў. **Г. ХІПРЫК,**
таварыства па рэкламе магазіна «НТК».

МЫ ДРУЖБАЮ З'ЯДНАНЫ

МІТЫНГ САЛІДАРНАСЦІ

Мітынг з удзелам замежных студэнтаў, якія вучацца ва ўніверсітэце, арганізаваны на базе 9-й школы-інтэрната г. Мінска пад дэвізам «Мір! Дружба! Салідарнасць!», стаў сапраўдным святам інтэрнацыянальнай дружбы.

ПАМІЖ школай і студэнтамі існуюць даўнія сяброўскія сувязі. У школьным музеі ёсць нямаля фотаздымкаў і запісаў, зробленых замежнымі студэнтамі і аспірантамі БДУ.

На мітынг прыйшлі студэнты кангалезскага зямляцтва, выкладчыкі. Усхвалявана гаварылі дзеці пра сваё шчаслівае дзяцінства. Маленькая дзяўчынка тонкім голасам заявіла: «Мы за мір!» Люда Зарамбоўская, вучаніца 6-га класа, прачытала свой верш пра мір.

Ад імя замежных студэнтаў на мітынг выступіў прэзідэнт зямляцтва кангалезскіх студэнтаў Нсатунказі Арман-Гі. Ён выказаў салідарнасць з барацьбой народаў супраць вайны, супраць расізму, за свабоду і роўныя правы, прачытаў свой верш «Свабода», напісаны на рускай мове.

Студэнты Макіта Жыльбер і Лукало Франсуа выканалі песні барацьбы і працы. Нзеламона Берцін, студэнт гістарычнага факультэта, які заваяваў у Маскве

У 1983 годзе другое месца на Усесаюзнай алімпіядзе па рускай мове для замежных студэнтаў, прачытаў верш «Камуністам быць хачу».

У заключэнне мітынгу была прынята рэзалюцыя, якая заканчалася словамі: «Сябар! Равеснік! Таварыш! Станавіся ў рады барацьбытоў за мір і салідарнасць, за шчаслівае дзяцінства ўсіх дзяцей зямлі. Мы заяўляем: мы з вамі, патрыёты Чылі і Нікарагуа! Мы з табой, стойкі змагар за правы свайго народа, Леанарда Пелціер! Мы з вамі, барацьбытоў за мір усяго зямнога шара! Мы заяўляем: павінны смяцца дзеці і ў мірным свеце жыць! Наш дэвіз — Мір! Дружба! Салідарнасць!»

В. ВАДЭЙКА.
старшы выкладчык кафедры рускай мовы па навучанню замежных студэнтаў асноўных факультэтаў.

Р. ВАДЭЙКА.
загадчык кафедры псіхалогіі дацэнт.

РАЎНЕННЕ — НА ПРАВАФЛАНГОВЫХ!

Ва ўніверсітэце ўладарыць сесія. У гэты час студэнта лягчэй за ўсё знайсці ў читальнай зале бібліятэкі. Людміла Гатаранка, студэнтка V курса 4 групы гістарычнага факультэта рыхтавала даклад на этніграфіі «Паходжанне рускага народа».

ПРАЕКТЫ ЦК КПСС: СТРАТЭГІЯ І ТАКТЫКА ПАСКАРЭННЯ

КАБ ПАБУДАВАЦЬ КАМУНІЗМ, недастаткова стварыць трывалую матэрыяльную базу, не менш важна выхаваць новага чалавека, з камуністычным светапоглядам, з камуністычнымі адносінамі да працы, грамадства, людзей, чалавека, усебакова і гарманічна развітога, які глыбока і шыра разумее і прымае як сваё, асабістае, мэты нашага грамадства.

Усё гэта ўлічана ў праекце новай рэдакцыі Праграмы Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, які вынесены на ўсеагульнае абмеркаванне. Аднак, на наш погляд, асобныя палажэнні патрабуюць некаторай карэкціроўкі.

Камуністычнае выхаванне шматграннае: яно ўяўляе арганічнае адзінства ідэйна-палітычнага, працоўнага, маральнага, фізічнага, патрыятычнага, інтэрнацыянальнага, атэістычнага, эстэтычнага выхавання і, такім чынам, ахоплівае разнастайныя аспекты чалавечай дзейнасці. Іх неабходна разглядаць у комплексе. Важна, каб кожная з форм камуністычнага выхавання дапаўняла і замацоўвала другую.

У прэамбуле V раздзела «Ідэйна-выхаваўчая работа, адукацыя, навука і культура» вельмі канкрэтна і правільна сказана, што «партыя будзе рабіць усё неабходнае для таго, каб у поўнай меры выкарыстоўваць стваральную сілу марксісцка-ленінскай ідэалогіі для паскарэння сацыяльна-эканамічнага развіцця краіны, весці мэтанакіраваную работу па ідэйна-палітычнаму (падкрэслена мною. — А. К.), працоўнаму і маральнаму выхаванню савецкіх людзей, фарміраванню гарманічна развітога грамадска актыўнага асобы, якая спалучае ў сабе духоўнае багац-

ВЫХОЎВАЦЬ І ПЕРАКОНВАЦЬ

це, маральную чысціню і фізічную дасканаласць». І далей у пункце I гэтага раздзела, дзе гаворка ідзе аб задачах, якія ставіць партыя ў галіне ідэйна-выхаваўчай работы, вылучаюцца такія важнейшыя напрамкі, як «Фарміраванне навуковага светапогляду», «Працоўнае выхаванне», «Умацаванне камуністычнай маралі», «Патрыятычнае інтэрнацыянальнае выхаванне», «Атэістычнае выхаванне» і г. д.

Усё гэта правільна, важна і не выклікае ніякіх сумненняў. Хацелася б толькі ўдасканаліць некаторыя моманты, якія, магчыма, і дапамогуць палепшыць дадзены раздзел праекта Праграмы.

Пасля раздзела «Фарміраванне навуковага светапогляду», на маю думку, лагічна было б выдзеліць у якасці самастойнага напрамку такое пытанне: «Ідэйна-палітычнае выхаванне». Раскрываючы яго сутнасць, неабходна звярнуць увагу на фарміраванне ў кожнага камуніста, ва ўсіх савецкіх людзей марксісцка-ленінскай ідэйнай перакананасці, класавыя самаразумення, палітычнай сталасці, партыйнасці, вернасці справе Камуністычнай партыі і Савецкай дзяржавы.

І яшчэ. У раздзеле «Атэістычнае выхаванне» пажадана ўзмацніць, у прыватнасці, ідэйную накіраванасць барацьбы з рэлігіяй, на што заўсёды ўказваў У. І. Ленін, на выкрыццё клерыкалізму, які актывізуе сваю дзейнасць супраць краін сацыялізму і на недапушчальнасць абразы пачуццяў веруючых. Гэтым самым была б найбольш поўна захавана

паслядоўнасць папярэдніх Праграм КПСС і пацверджаны больш дакладна яшчэ раз — лінінскія прынцыпы адносінаў Камуністычнай партыі да рэлігіі, царквы і веруючых.

У гэтай сувязі мэтазгодна, на мой погляд, такая прапанова раздзела «Атэістычнае выхаванне», як «выступаючы за няўхільнае выкананне канстытуцыйных гарантый свабоды сумлення, партыя асуджае спробы выкарыстаць рэлігію на шкоду інтарсам грамадства і асобы», дапоўніць словамі: «...і далей будзе весці з ёй ідэйную барацьбу, выкрываць клерыкалізм, які выступае пад сцягам антыкамунізму, выхоўваць людзей у духу навукова-матэрыялістычнага светапогляду, не дапускаючы пры гэтым абразы пачуццяў веруючых». А далей па тэксце. Гэта дапаўненне абумоўлена і тым, што ў праекце Статута Камуністычнай партыі Савецкага Саюза з раздзела «Члены партыі, іх абавязкі і правы» у пункце «г» выразна сказана, што член партыі абавязаны «весці рашучую барацьбу з любымі напрамкамі буржуазнай ідэалогіі, прыватнаўласніцкай псіхалогіяй, рэлігійнымі забабонамі (усё падкрэслена мною. — А. К.) і іншымі чужымі сацыялістычнаму ладу жыцця поглядамі і звычкамі».

А. КРУГЛОЎ.
дацэнт кафедры марксісцка-ленінскай этыкі, эстэтыкі і навуковага атэізму.

Лічым неабходным...

ПРАПАНОУЮЦЬ КАМУНІСТЫ ФІЛФАКА

— прадугледзець строгуую перыядычную справаздачнасць у пярвочных арганізацыях кіруючых партыйных работнікаў;
— для кандыдатаў у члены КПСС, якія перайшлі ў перыяд кандыдацкага стажу з адной пярвочнай арганізацыі ў другую, кандыдацкі стаж працягваецца з тым, каб яны прайбылі на ўліку ў новай пярвочнай арганізацыі не менш аднаго года. Інфармацыя прамаўшу ў кандыдаты ў члены КПСС пярвочную партыйную арганізацыю аб выніках праходжання кандыдацкага ста-

жу рэкамендаваным;
— членамі партыі могуць быць асобы, якія дасягнулі 20 гадоў;
— павялічыць кандыдацкі стаж да 2 гадоў;
— ажыццяўляць мэтанакіраваную работу па палепшэнню ўмоў працы работнікаў навуковых і вышэйшых навучальных устаноў, прывесці ў адпаведнасць з рэальнай аддачай узровень заробатнай платы вучэбна-дапаможнага і выкладчыцкага саставу;
— ўзмацніць работу па ства-

рэнню ў кожнай рэспубліцы дамоў вучоных, санаторыяў, пансіянатаў і дамоў адпачынку для супрацоўнікаў вышэйшых навучальных устаноў;
— павялічыць патрабаванні да кантролю за выкананнем рашэнняў і пастаноў рэспубліканскіх і саюзных органаў па ўмацаванню і развіццю матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння ВНУ, павелічэнню вытворчых плошчаў, паскоранню будаўніцтва жылля і студэнцкіх інтэрнатаў.

СЁННЯ СТУДЭНТ — ЗАЎТРА СПЕЦЫЯЛІСТ

ПРАФЕСІЙНАЯ ГРАМАТЫКА

ПАЛЕМІЧНЫЯ НАТАТКІ

... РАЗМЕРКАВАННЕ, дзяржаўныя экзамены, абарона дыпломнай — і вось вам, калі ласка, новы спецыяліст. У ім яшчэ жыве дух гарачых сесій, напружаных семестраў. Але пара выкарыстоўваць атрыманыя веды.

Практыка, якую праходзяць зараз студэнты-підкурснікі гістарычнага факультэта, — гэта генеральная рэпетыцыя перад іх самастойнай работай у школе. Месяці таму назад упершыню студэнты-гісторыкі пераступілі парог школы. Усё было даволі будзённа, не было ні аркестра, ні кветак, як прынята сустракаць навічоку. Хаця і хваляваліся студэнты не менш, чым першакласнікі. Упершыню яны ўваходзілі ў школу ў якасці настаўнікаў.

На працягу пяці гадоў гэта дзіўнае слова «настаў-

нік» прысутнічала ў студэнцкай аўдыторыі. Была ў іх і археалагічная практыка, і музейна-архіўная, і практыка ў піянерскім лагэры, але пераважная колькасць выпускнікоў месцам свайой будучай работы называе школу. Не, аўтар ніколі не хоча прыпісваць ролю ўсім вышэйназваных практык. Яны, безумоўна, неабходны для будучых спецыялістаў-гісторыкаў, але калі ідзе падрыхтоўка спецыялістаў для школы, то, відавочна, ёсць сэнс займацца ім практычнай дзейнасцю ў школе не толькі наўтара месяца апошняга курса.

І вось студэнты прыйшлі ў школу, пазнаёмліся з кіраўніком, прысутнічалі на ўроках, правялі свой урок — і спалохаліся: мы ж амаль нічога не ўмеем. Атрымліваецца парадаскальная сітуацыя. Амаль за пяць гадоў вучобы ва ўні-

версітэце ведаў было атрымана багата, а рыхтуючыся да ўрока, студэнты зноў спяваюцца ў бібліятэку. Хто з жалем уздымае, што не занатоўваў лекцыі, а хто, адкрываючы канспект, знаходзіць там толькі некалькі сказаў, прысвечаных выкладчыкам гэтага тэме. Курс выкладання гістарычных навук ва ўніверсітэце не адпавядае метадыцы выкладання гэтага прадмета ў школе. А што датычыць прадметаў па спецыяльнасці, то іх малага існасць з сучаснымі патрабаваннямі школы не дазваляе студэнтам набыць вопыт практычнай дзейнасці. Асновай асабістага педагогічнага майстэрства многія маладыя спецыялісты лічаць работу былых сваіх школьных настаўнікаў.

Студэнт можа здаць неабмежаваную колькасць экзаменаў і залікаў, напісаць дзесяткі курсавых,

прачытаць дзесяткі рэфэратаў, але як яму набытыя веды замацаваць? Для гэтага і існуе практыка.

Студэнт правучыўся амаль пяць гадоў. І толькі пайшоўшы ў школу, зразумее: настаўніцаць — не яго справа. Горкае расчараванне прыйшло позна. Кажуць, лепш позна, чым ніколі. Але ці не занадта дарагія памылкі?

Шчасліваму першакурсніку усё добра. Нават грознае папярэджанне «будзеш настаўнікам» не краінае яго. Маўляў, калі той час надыхдзе. А ён надыходзіць. І надыходзіць позна, толькі на пятым курсе.

У адпаведнасці з рэфармай школы зараз адзінваюцца не толькі паводзіны вучняў, але і іх старанне да вучобы. Напэўна, было б карысна, каб такія адзнакі былі і ў студэнтаў па іх адносінах да прафесіі. Пайшоў першакурснік у школу на практыку, і становіцца зразумела: быць

яму настаўнікам або... не быць. Магчыма, малады чалавек, не разабраўшыся ў сваіх здольнасцях і магчымасцях, зусім выпадкова трапіў на факультэт. Дык навошта чакаць размеркавання?

Памятаецца, як адчувалі сябе галоўныя героі твора Марка Твена «Прыні і жабрак», калі выпатак прымусіў памяняцца іх сваімі абавязкамі? Прыніц з маленства, добра велаўшы сваю справу гаспадарыць — выйшаў вельмі няёмка сярэд жабракоў. А жабрак ніяк не мог уцяміць, што гэта такое — дзяржаўная пячатка. Знайсці адразу свой шлях, зразумець свае здольнасці — гэта не так проста. Казфіцыент прафесійнай годнасці дазволіць найбольш аб'ектыўна вызначыць, ці сваёй справай займаецца канкрэтны студэнт.

Вучоба ва ўніверсітэце — гэта не толькі сума ведаў, гэта яшчэ і выхаванне асобы настаўніка. Зусім

нездарма ва ўніверсітэце ўведзена грамадска-палітычная практыка. Што значыць здавальняючая адзнака, атрыманая па ёй? Хіба тое, што аднакурснікі з усмешкай скажуць: не хвалілі б, каб нашы дзеці вучыліся ў такога настаўніка.

Закончыцца вучоба студэнтаў ва ўніверсітэце. Раз'едуча яны працаваць. Але пачуццё нейкай незаменнай страты застанецца. Абавязак вышэйшай школы — своечасова ўлічваць хутка ўзрастаючы патрабаванні, умовы на стадыі навучання правільна і абгрунтавана праводзіць функцыянальны адбор людзей з улікам іх індывідуальных магчымасцей — усё гэта становіцца магчымым толькі пра непазрэданай блізкасці ВНУ і школы. Толькі так можна дабіцца цеснай сувязі тэорыі з практыкай і пазбегнуць падрыхтоўкі спецыялістаў-недавукаў.

А. МАТУСЕВІЧ.

ДОМ ГАСПАДАРОМ МОЦНЫ

ГОД РАНЕЙ на камсамольскай справаздачна-выбарнай канферэнцыі БДУ было прынята рашэнне перавесці адзін з універсітэцкіх інтэрнатаў на поўнае студэнцкае самакіраванне. Аднак...

— Калі па праўдзе, не вельмі ўяўляю сабе, што гэта такое — самакіраванне, — шчыра прызнаўся мне выпускнік політэхнічнага інстытута, — на маю думку, толькі беспарадку стане больш. Ды і ўвогуле, навошта?

— Як гэта добра! — усклінула другаякурсніца педінстытута. — Самі сабе гаспадары, што хочаш, тое і рабі! А дзе гэта будзе, калі? Вось бы ў нас такое.

Дзе гэта будзе? Адрас вядомы дакладна: вуліца Кастрычніцкая, інтэрнат БДУ № 6.

Ці будзе гэта наогул? «А чаму б і не? — запярэчвае сакратар камітэта камсамола БДУ імя У. І. Леніна Аляксандр Казулін. — У шэрагу ВНУ Масквы, Кіева ды і Мінска ёсць такія інтэрнаты. Назапашаны вопыт. Толькі ў сябе мы задумалі беларускі варыянт студэнцкага самакіравання, якога няма ні ў Маскве, ні ў Кіеве».

У чым прынцыповае адрозненне? — запытае вы. Але давайце перш адкажам на пытанне: што трэба студэнту ў інтэрнаце, а што — каменданту?

Студэнту — нармальныя ўмо-

СТУДЭНЦКІ ІНТЭРНAT. ЯКІМ ЖАДАЮЦЬ ЯГО БАЧЫЦЬ СТУДЭНТЫ СЁННЯ? ТАКІМ, ЯКІМ ЁН БЫЎ УЧОРА? А ЗАЎТРА?

вы жыцця, а іменна: функцыяніраванне ўсіх службаў, чысціня (і не толькі ў сваім пакоі), добрыя ўмовы для заняткаў і адпачынку, здаровая, сяброўская атмасфера.

Каменданту — усё тое ж і яшчэ, каб у інтэрнаце, як «у Багдадзе», было заўсёды спакойна...

Але ці не занадта дбаюць некаторыя каменданты, якія ўсімі сродкамі наводзяць парадак, а часам — парадкі?

— Пры самакіраванні, — гавораць ініцыятары з «шасцёркі», — у нас будзе іншы камендант. На жаль, ні студэнт, ні выкладчык гэту пасаду заняць не змогуць. Але мы шукаем такога чалавека, які душой быў бы студэнтам. Акрамя таго, памочнікамі яго будуць два студэнты.

Па дамоўленасці з партыйнай, прафсаюзнай, камсамольскай арганізацыямі, адміністрацыяй БДУ і дырэкцыяй студгарадка пры поўным самакіраванні ў інтэрнаце № 6 амаль усе пасады па штатнаму распарадку зоймуць... студэнты-старакурснікі.

Часта чую ад студэнтаў: «Ха-

чу, каб мой дом быў маім». Што тут казаць: мала жадаць, трэба яшчэ нешта рабіць. Успомнім, што студэнту трэба? Найперш: функцыяніраванне ўсіх службаў. У інтэрнаце № 6 жыць студэнты факультэта прыкладнай матэматыкі, у асноўным — дзяўчаты. Міжвольна ўстае пытанне, хто зойме вакансіі слесараў, электрыкаў, сантэхнікаў інтэрната? Пытанне будзе вырашацца так. Прыходзіць, напрыклад, студэнтка ФПМ: «Мы з мужам жывём на кватэры, студэнты, толькі ён у РТІ вучыцца. Калі б нам далі пакойчык, ён мог бы працаваць электрыкам, а я магу і ў прыбіральшчыцы». Хіба гэта не выйсе? Выйсе! На спецыяльнасці, якія патрабуюць кваліфікацыі, вырашана прымаць студэнтаў з БПІ і РТІ. Зрэшты, спецыялісты такога профілю маюцца і ў самім БДУ.

«Чысціня — аснова здароўя». Сёння гэты лозунг у холе інтэрната вывешваць не трэба — з гэтым згодны ўсе. Каб аблегчыць працу прыбіральшчыцы, жыхары вырашылі ўзяць частку іх працы на сябе. Па графіку кож-

ны пражываючы на паверсе будзе ў вызначаны дзень несці дзяжурства на паверсе, уключаючы уборку. Прынамсі, у адрозненне ад сённяшняга становішча дзяжурцы будуць усе без выключэння, нават пяцікурснікі.

Калі планавалі поўнае самакіраванне, меркавалі студэнты, асноўная колькасць будзе працаваць у інтэрнаце на палову стаўкі. Частку месцаў думалі скараціць, напрыклад, дзяжурствы на вахце студэнты маглі б ажыццяўляць у парадку грамадскай нагрукі.

Люда Панчанка, сакратар камітэта камсамола ФПМ, расказвае: — Калі задумвалі ў сябе студэнцкае самакіраванне, мы і мэту найперш за ўсё ставілі якую? Каб усе атрыманыя грошы пайшлі ў фонд нашага інтэрната. Гэта і павінна было стаць прынцыповым адрозненнем беларускага варыянта ад іншых.

Студэнты-матэматыкі падлічылі: пры працы на палову стаўкі і скарачэнні некаторых вакансій шомесячная эканомія складзе 870 рублёў, у год — 9—10 тысяч. А цяпер уявім матэрыяльны каштоўнасці, якія можна набыць на гэтыя грошы для інтэрната. Студэнту што трэба? Добрыя ўмовы для заняткаў і адпачынку, значыць: каларыяны тэлевізары на паверхах, зручныя пільмовыя сталы. Мараць яны аб сваім радыёвузле. А летам жадаюць стварыць студэнцкі будаўнічы атрад, які за тыя ж сёканомленыя грошы правядзе рамонт.

Гавораць: «Дом моцны гаспадаром». Будзе гэты дом моцны? Павінен! У інтэрнаце № 6 па выпрацаванаму праекту статута і палажэння аб студэнцкім самакіраванні будзе арганізаваны савет інтэрната: старшы камендант і яго памочнікі, кастелянша, пашпартыстка і старшыня студсавета. На сходах савета (якія будуць праходзіць раз у тыдзень) стануць вырашацца ўсе пытанні інтэрната.

— Упэўнены я на 100 працэнтаў, — скажаў у гутарцы намеснік дэкана факультэта прыкладнай матэматыкі, дацэнт кафедры тэорыі імявернасці і матэматычнай статыстыкі Мікалай Мікалаевіч Труш. — Інакш і не «заварвалі б» усё гэта.

Часам студэнты скардзяцца: «Нам гавораць: інтэрнат — ваш дом. Ну, а ў дом прынята запрашаць сяброў. А да нас нават сваякоў не заўсёды прапускаюць...»

Пры студэнцкім самакіраванні ў «шасцёрцы» прапуская сістэма будзе іншая.

Але калі ж гэта будзе?

— Усё ўпіраецца ў фінансавы пытанне.

— Не маем магчымасці адкрыць рахунак у банку на інтэрнат...

Такія вось адказы чулі ў дэканце ФПМ і ў камітэце камсамола БДУ.

Хаця нікому, па-мойму, не трэба тлумачыць, навошта студэнтам ФПМ поўнае самакіраванне ў іх студэнцкім доме.

Г. ВІТКОЎСКАЯ.

ФОТАРЭПАРТАЖ З ВЕЧАРА ПАЭЗІІ

АСНЕЖАНЫЯ РЫТМЫ

АТРЫМАЦЬ у адзін вечар аўтографы адразу ад трох вядомых беларускіх паэтаў — згадзіцеся, падзея цікавая і жадаемая, асабліва прыемная для студэнтаў філагічнага факультэта. Напэўна таму вечар паэзіі «Аснежаныя рытмы», які яшчэ ў мінулым годзе праводзіўся эксперыментальна, зараз уваходзіць у добрую традыцыю. Абраныя ў нацыянальнай

касцюмы, філфакаўкі беларускім караваем віталі дарагіх гасцей: Рыгора Барадулліна, Раісу Баравікову і Міхася Стральцова. Прыветным словам вечар адкрыў загадчык кафедры беларускай літаратуры Алег Антонавіч Лойка. Ён прадставіў гасцей шматлюднай зале аматараў паэзіі і перадаў мікрафон Рыгору Барадулліну.

З захапленнем слухалі студэн-

ты і выкладчыкі вершы пра родную зямлю і пра мову, пра каханне і пра філфак, які стаў для паэта родным домам. Узнёсла і шчыра выступала Раіса Баравікова — «пяснярка зямной любові». Глыбокі роздум над сутнасцю жыцця гучаў у вершах Міхася Стральцова. Гарачымі апладысмантамі адгукнуліся слухачы і на паэтычнае слова былой выпускніцы хімфака Галіны Булыны.

Пасля на сцэну запрасілі «узлётаўцаў» — членаў літаб'яднання факультэта: Алену Сторажаву, Галіну Ракоца, Таццяну Аleshка, Жанну Пахадню. Свае пераклады з польскай, украінскай і нямецкай моў чытаў Алег Дышлывіч. Аспірант Сяргей Кавалёў узяў заключнае слова...

Каб надоўга замацаваць памяць аб сустрэчы, жадаючыя мелі гонар сфатаграфавання з вядомымі гасцямі.

Бясспрэчна, такія мерапрыемствы прыносяць студэнтам не толькі радасць, але і карысць.

Ж. ПАХАДНЯ.

Фота Ю. ПЕЧУРА.

АРАНЖАВАЯ ПЛАНЕТА

Сёння па вашых просьбах капітан мінскай каманды РТІ Анатоль ПАРФІЯНОВІЧ, які працуе на кафедры фізыхавання і спорту ўніверсітэта, расказвае аб сабе, таварышах і баскетболе.

— Анатоль, пачнем з гісторыі. Як вы прыйшлі ў баскетбол? Звычайна юнакі імкнуцца ў іншыя секцыі, больш папулярныя — футбол, хакей, бокс...

— Наогул гэта здарылася даволі выпадкова. Займаўся я, як і многія мае ровеснікі, рознымі відамі спорту, пра баскетбол і не думаў. Адночы з таварышам вырашылі заняцца веласпедным спортам. У спортклубе «Трактар», калі мы ішлі праз залу, трэніраваліся баскетбалісты. Трэнер, можна сказаць, перахаліў мяне. У той час я ўжо быў «доўгі» — 190 см, і я вырашыў паспрабаваць смак гэтай гульні. Па зразумелых прычынах добра памятаю той дзень — 6 сакавіка 1972 года.

— Па сённяшніх мерках пачынаць займацца якім-небудзь спортам у 17 гадоў — вельмі позна. Што адыграла галоўную ролю ў вашым станаўленні?

— Больш дакладней будзе спытаць — хто? Мой першы трэнер Яўген Каўман стаў для мяне другім бацькам. Яго ўважлівасць, майстэрства, самааддача на трэніроўках заклалі цвёрдае імкненне дамагчыся поспеху, спасцігнуць сакрэты вялікага аранжавяга мяча. У 1975 годзе

мяне сталі прыцягваць да гульні дублёраў, а потым і за асноўны састаў каманды РТІ.

— Вы — цэнтравы. Некаторыя аўтарытэтных спецыялісты адзначаюць зараз, пасля ўвядзення шасціметровай зоны, як бы аб'ясцэння гэтага амплуа.

— Не магу згадзіцца з такім поглядам на сучасны баскетбол. Я лічу, што ў нашай гульні было, ёсць і будзе — стыль каманды, рытм гульні вызначаюць цэнтравыя, а сапраўдныя майстры будуць заўсёды гордасцю кожнага калектыву. Але, зразумела, у сучасным баскетболе змяніліся агульныя ўяўленні аб межах дзейнасці ігракоў розных амплуа. Напрыклад, павялічылася доля ў агульным поспеху абаронцаў, прычым хуткіх, якія забіваюць з далёкіх дыстанцый.

— РТІ часта прайгрывала матчы з разрывам у адно ачко, яе сталі таму называць «ачковай» камандай. У чым, на ваш погляд, прычына гэтых паражэнняў?

— Перш за ўсё гэта паражэнні псіхалагічнага плана. Мы не здолныя як трэба настроіцца на канцоўку гульні, сказваецца псіхалагічная і фізічная стомленасць ігракоў — бо ў нас

вельмі кароткая «лаўка запасных». Над гэтым мы і працуем на трэніроўках. Спадзяёмся, што ў гэтым чэмпіянаце ў нас будзе менш прыкрых проигрышаў, калі не сапернік выйграе, а мы аддаем перамогу.

— Анатоль, ваш рост зараз — 203 см — для цэнтравага не вялікі. Як складваецца для вас барацьба пад шычытом?

— Імкнуся кампенсаваць свой «недахоп» хуткасцю. Трэба ўсе рабіць хутчэй і больш рэзка, чым мае сапернікі. Шансы ў барацьбе трэба раўняць, а там гульня пакажа, бо адзін чалавек, якім ні быў бы класным іграком, на баскетбольнай пляцоўцы нічога не зробіць. Баскетбол — гульня калектывная, дзе ўсе разам робяць адну гульню, а калі хто-небудзь «выпадае», то каманда асуджана на паражэнне.

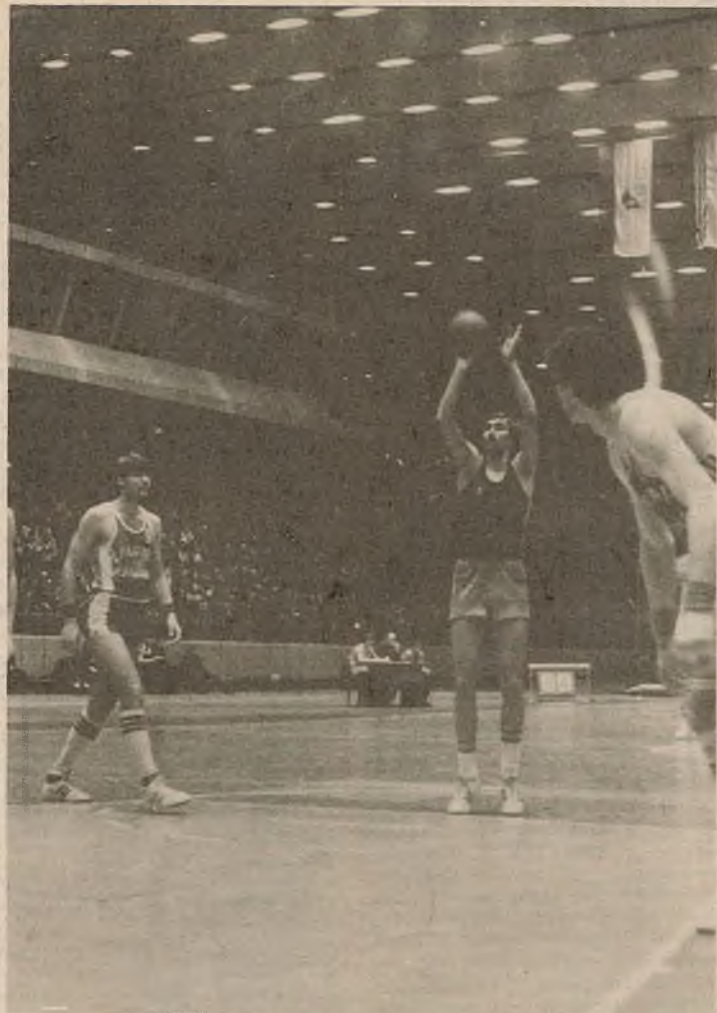
— Вашы таварышы выбралі вас капітанам...

— Вы жадаеце даведацца, за што? Няхай яны раскажуць самі. Агульнае меркаванне аб А. Парфіяновічу выказаў яго сябар Уладзімір Краўчанка.

— Анатоль — сапраўдны баец, вопытны баскетбаліст, які дамогся высокага майстэрства вялікай працавітасцю. Надзейны, верны чалавек — ён не падвадзіць у цяжкую хвіліну.

Нялёгкі гэты вялікі баскетбольны мяч. Сапраўдная аранжавая планета — з чорнымі мерыдыянамі, з цяжасцямі, рознымі праблемамі. Першая палова чэмпіянату краіны скончылася няўдала для РТІ. Наша каманда будзе гуляць у турніры, які высветліць, хто пакіне вышэйшую лігу баскетбола. А нам застаецца толькі жыць надзеяй на лепшы час РТІ, які, безумоўна, наперадзе.

Гутарку вёў
А. СЦЯПАНАЎ.

НА ЗДЫМКУ: А. Парфіяновіч выконвае штрафны кідок.

ФІЗКУЛЬТУРА

«НАВОШТА ТАБЕ ГЭТЫ СПОРТ?»

КАМУ ХОЦЬ аднойчы даводзілася любавецца шасейнымі гонкамі, у таго, напэўна, надоўга застаўся ў памяці такі малюнак: па шырокай гладзі асфальту імкліва праносіцца рознакаляровая калона веласпедыстаў. Тэмп гонкі мяняецца кожную мінуту. То ўправа, то ўлева кідаюцца самыя адважныя, чакаючы спрыяльны момант для неспадзяванага, рашучага рыўка. І вось ужо не калона, а яркая, усіх фарбаў чарада, разбітая на некалькі частак, выцягваецца на пяцікоўчай дарозе. Узначальваюць гонку мацнейшыя. Нарошчваюць хуткасць, спрабуюць нагнаць лідэра астатнія. Але гэта зусім не простая справа. А на абочынах глядачы. Гучна вітаюць яны спартсменаў.

Лёс гончыка звязаны з нялёгкім шляхам. Іх будні — дзесяткі кіламетраў, напружаных, цяжкіх, але захапляючых. А трэніроўкі адбываюцца пры любым надвор'і: у спякоту, у дождж, пры сустрэчным моцным ветры. Вялікага майстэрства і мужнасці патрабуюць ад спартсменаў гонкі. Затое колькі ні з чым не параўнальнай радасці і маральнага задавальнення атрымлівае ўзамен доўгіх і упартых трэніровак веласпедыст-

пераможца!

Усяго два гады я займаюся ў секцыі веласпеднага спорту. Тэрмін невялікі, але час, звязаны з секцыяй, запомніцца на ўсе жыццё. Калі я трапіла ў секцыю, то спачатку займалася без асаблівай ахвоты. І ніколі не думала, што так можа прыцягнуць мяне гэты від спорту. Яшчэ ў школе я марыла заняцца валеяболам ці лёгкай атлетыкай. А каб хто тады сказаў, што стану веласпедысткай, не паверыла б. Таму што, перш-наперш, я амаль нічога аб гэтым спорце не ведала. Па-другое, лічыла, што гэта мужчынскі від спорту. Але хутка апошняе не пацвердзілася.

У нашай секцыі, для даведкі, займаюцца 9 дзяўчат і 6 юнакоў. Можна сказаць і больш: кожны навучальны год пачынаецца тым, што з першакурснікаў запісваецца да нас значна больш юнакоў. Але па-сапраўднаму захопленых застаецца больш са слабай паловы. Чаму, хацелася б ведаць і мне.

Дык чым жа прыцягнула мяне секцыя? Перш за ўсё своеасаблівымі тонкасцямі ў веласпорце. Незабыўным застанецца той дзень, калі выдалі мне сапраўдны спартыўны веласпед. Нейкая дзіцячая радасць блукала ў той момант у душы. Шмат

чаго спачатку не ведала. І часта, вельмі часта з-за таго, што штосьці не атрымліваецца, хацелася ўсё кінць. Але ж у кожнага, нават выдатнага спартсмена, бывае такое. І назаўтра ўсё ж зноў ідзеш на трэніроўку. Гэта самае цяжкае — перамагчы сябе. Інакш калі раз, другі сабе патурыць, можа выпрацавацца звычка шкадаваць сябе. Слабахарактарным людзям у веласпорце рабіць няма чаго. А каб дабіцца высокай мэты, патрэбна быць арганізаваным і ахвяраваць многім.

Часта ад знаёмых чую: «Навошта табе гэты спорт, і без яго часу не хапае!» Гэта не зусім так. Калі добра арганізуюш дзень, а дапамагае ў гэтым імяна спорт, то паспяваеш усё. Не раз пытаюць мяне і аб поспехах. Асаблівых — яшчэ не дабілася. За той час, што займаюся, атрымала званне кандыдата ў майстры спорту. Гэтага выніку дасягнула дзякуючы трэнеру Анатолю Уладзіміравічу Харэвічу і дзяўчатам Наталлі Ярашчук, Марыне Цернавой, Вользе Чукавай. Цяжка было займацца, асабліва ў першы год. Але сяброўкі па камандзе падтрымлівалі, дзяліліся сваім вопытам.

А зараз навічкі распытваюць мяне аб сакрэтах веласпорту. Відаць, і я ўжо стала адносна вопытнай спартсменкай. Але наперадзе — нялёгкі шлях трэніровак і саборніцтваў.

Т. ТРАЦЦЯК,
студэнтка факультэта
журналістыкі.

ВЯСЁЛЫ АЛОВАК

СПАРТЫЎНАЯ МОДА — ПРЫВІЛЕЯ НЕ ТОЛЬКІ ЛЮДЗЕЙ

КАЛІ ВАДУ ЛІЦЬ НА КОЛА — МОЖНА РУХАЦЦА НАПЕРАД.

